

Communen i det Hele taget nyder af det Overflud, som disse Udmarksjorder i Fremtiden maatte yde enten ved Skovplantning eller ved Arveafsteafgift, der skulde anvendes til Foranstaltninger, som kunde blive til Gavn for de andre Beboere i Communen. Det vil være umuligt at holde den Enkelte fra at blive deelagtig i de samme Goder, som de Andre ville faae; altsaa fik han to Gange. Først fik han sin egen Deel ublagt, og dernæst vil han komme til, med alle de Andre i Communen, at nyde Godt af det Overflud, som disse Udmarksjorder i Fremtiden ville indbringe. Til disse Bemærkninger skal jeg foreløbigt indskrænke mig.

Formanden: Rigsdagsmanden for Kjøbenhavns 7de Valgkreds har Ordet.

Casse: Efter hvad det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds (Klein) har udtalt imod en speciel Bemærkning af den høitærede Indenrigsminister, frasalder Ordet.

Formanden: Rigsdagsmanden for Holbæk Amts 2den Valgkreds har Ordet.

Fscherning: Jeg synes, at det, der blev fremsført af det ærede Medlem, som sidst talte paa Bornholmernes Begne (Hjorth), mere indeholdt rigtige philanthropiske Betragtninger end egentlig angik den foreliggende Sag og Spørgsmaalet om, hvorledes denne Lov bør affattes. Jeg har gjort mig Umage for at udfinde en Form, hvorefter denne Sag kunde bringes til Ende, uden at Nogens Retssadkomster derved krænkes. Det nævnte ærede Medlem, og jeg troer ligeledes det ærede Medlem for Bornholms 2den Valgkreds (Dam), gavede imidlertid Endringsforslaget under Nr. 2 Fortrinnet, og det første ærede Medlem sagde desuden, at han ikke frygtede for, at der vilde opstaae mange Processer, thi Omkostningerne dertil vilde være for store, men hvis de vare lig Mul, antager det ærede Medlem altsaa, at der vilde opstaae en Deel Processer. Saavel han som det andet ærede Medlem for Bornholm indbrømmede fremdes, at dersom man vilde forlange, at Sagnene skulde være enige, før Overenskomsten betragtedes som rigtig, vilde man rimeligviis

ingen Overenskomst faae, men i disse to Udtalelser ligger Bevistet for, at vi ikke kunne gaae ind paa en Lov, der er affattet saaledes, at Enighed skal betragtes som værende tilstede i Eiendomsforhold, naar 3 af 4 Mænd sige: Vi ville have det saaledes, medens den Fjerde, som ikke vil, maastee lider den største Uret; dette kan jeg for mit Vedkommende ikke være med at vedtage. Er jeg Selvfjerde, kan jeg ikke indbrømme Andre Det til at raade over min Komme, og vi kunne ikke give Nogen Det dertil ved Lov; det vilde være en saa stor Ubilighed, at vi ikke kunne træde frem dermed. Havde det foreliggende Lovforslag paa en eller anden Maade stillet Forholdet saaledes, at der var en Art Domstol — en af de Domstole, hvortil det ærede Medlem for Viborg sigtede — som kunde bringe Sagen til en endelig Afgjørelse, troer jeg, vi kunde gaae ind derpaa, men at stille Sagen saaledes, at de tre Fjerdedele af de Interesserede i Forholdet kunne tvinge den ene Fjerdedeel til at lyde deres Villie, kan jeg ikke være med til. Det kunde aldrig falde mig ind at troe, at et Endringsforslag af den Bestaffenhed, som det, jeg efter saa kort Tids Forløb har stillet, skulde kunne fyldestgjøre Alles Fordringer, og jeg skulde ikke være fremkommet dermed, naar jeg ikke havde anseet det for at være min Pligt, idet jeg, da jeg saa idrigt og alvorligt maa opfordre ærede Herrer til ikke at gaae ind paa det foreliggende Forslag, vilde vise, hvorledes dette kunde affattes, for at man kunde gaae ind derpaa og for at det kunde fyldestgjøre saavel en frivillig Overenskomst, som en Afgjørelse ved en blandet Ordning af Dom og Kjendelse. Dette har jeg foreslaaet, for at fastholde den af os i alle lignende Forhold saa hyppigt brugte Methode, og for ikke ved et enkelt Lovforslag at kjende i den vigtige Landbosag, som hos os bestaaer i at dele rigtigt og til rette Tid mellem Brugere og Grundeier. Jeg vil bede de Herrer at lægge Mærke til, at, dersom De stemme for det foreliggende Forslag, stemme De tillige over andre Afgjørelser af lignende Art, hvilket De bittert kunne komme til at fortryde. Dette bør De ikke gjøre, thi hvor passende dette Forslag end muligviis kan være for Bornholmernes, vil det præjudi-